

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA: ARAD
Arad, Strada EMINESCU Nr. 59
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Anul nou în Arad.

Ca și în anii expirați, întreita sărbătoare a anului nou s'a serbat și în anul acesta în Arad, cu evlavie cuvenită. A fost un moment de evelație creștinească, văzând pe enoriașii noștri țărani din Arad prezenți la serviciul divin în număr neobicinuit de mare. Dar am observat și lume inteligentă în număr suficient.

Serviciul dumnezeesc în biserica catedrală a fost oficiat de P. O. prot. T. Vățian, cu asistența preoților A. Popovici, E. Crăciun și diaconul ref. Cons. I. Cioară. Răspunsurile liturgice le-a dat corul țăranilor din Șega, condus de inv. Givulescu. Predica de anul nou a rostit-o păr. Popovici. La sfârșitul serviciului, s'a oficiat Te-Deum pentru familia regală.

După slujba dumnezească publicul s'a îndreptat în număr mare spre curtea Episcopă, pentru a ură anul nou cu bine P. S. S. părintelui Episcop Ioan.

S'a perindat la felicitare toată crema inteligenței din Arad.

Membrii Consistorului, profesorii dela Seminar, delegații parohiei din Arad, reprezentanții revizoratului, și a școalelor din loc, s'au prezintat în corpore. Vorbitorul ocazional a fost păr. Dr. T. Botiș directorul Seminariului, care relevă că urmările funeste rămase de cataclizmul războiului, bântue și acum viața morală a poporului nostru. Ca să poată lupta biserica noastră cu succes, contra acestor curente subversive, are trebuință neaparată de experiența bogată a P. S. S. păr. Episcop, care și în trecut a știut conduce cu succes evident naia bisericii noastre spre limanul prosperărei. În numele instituțiilor aici prezente, urează P. S. S. încă mulți ani fericiți

și-L roagă să fie și pe mai departe un părinte bun al diecezei noastre și un apărător fervent a credinței noastre ortodoxe.

Vădit emoționat P. S. S. spune că simte bucuria părintelui care își vede fiii iubiți strășni în jurul său; are însă datorința morală de-a releva faptul trist că, criza morală în care se zbate și poporul român, în loc să scază pare-că crește și devine mai periculoasă și de cât criza economică.

La tot pașul ne izbește goana nesăbuită după câștiguri efemere. Zilnic vedem oameni la cari curățenia sufletească a dispărut, și păcatele își recrutează dintre ei pe cei mai supuși robi.

Multe răutăți, au pătruns în sufletul nostru, prin spărtura produsă acolo de inconsecvența dintre numele de creștin și faptele necreștinești ce săvârșim. Deci avem datorința să ne dirigem viața în conformitate cu percepțele sf. scripturi.

Să ne întoarcem la sf. biserică, unde este izvorul fericirii temporale și vecinice. Bisericii noastre ortodoxe încununată cu atâtea titluri glorioase, naționale-culturale, avem să-i mulțumim existența noastră pe aceste plaiuri.

Constată P. S. S. că sunt prezenți credincioși mulți, băștinași din parohia Arad, cărora le pune la inimă, să se îngrijească de întemeierea a cel puțin două fonduri pentru a edifica două biserici parohiale, una în Șega și alta în Pârneava, cu atât mai vârtos, că credincioșii ortodoxi se înmulțesc zilnic, iar actuala biserică, care prin intervenția P. S. Sale a fost renovată radical, este catedrală Episcopască.

Mulțumește, sincer tuturor pentru dragostea și omagiile de devotament, și împărțându-le binecuvântarea arhierescă, roagă pe bunul Dumnezeu să le dăruiască fericire, mul-

tumire, spor la muncă cinstită, urmată de fapte bune.

Oaspeții au fost invitați în saloanele P. S. Sale la gustare, și ca la Crăciun pâr. Episcop a invitat la masă pe mai mulți domni din societatea din Arad.

Pastoralele arhierilor noștri.

De sfintele sărbători din 1922 ale Nașterii Domnului, arhierii mitropoliei noastre au dat tuturor dreptcredincioșilor creștini și fii sufletești, mult cuprinzătoare pastorale, care s'au citit în biserici la aceste sărbători.

Publicăm câteva părți, din pastoralele date de PP. SS. LL. episcopii eparhiilor noastre:

P. S. Sa episcopul *Iosif* al eparhiei Caransebeșului, cere credincioșilor săi să îmbrățișeze cu căldură învățăturile Mântuitorului Isus, ascultând de glasul bisericii, care este păstrătoarea și predicătoarea acestor învățături, cuprinse în sfânta scriptură și sfânta tradiție. După aceasta se ocupă cu cei ce restălmăcesc învățăturile Mântuitorului, zicând:

Vedem în timpul mai nou, că au pătruns și în poporul nostru românesc secte cu diferite numiri. Nu sunt noi aceste secte, sunt vechi; își au rădăcinile în eresurile și în rătăcirile vechi, din trecut. Ele acuma numai au ajuns să molipsească și pe credinciosul și treazul nostru popor prin oameni străini de neamul și sângele nostru, cari s'au folosit și se folosesc de nestiința și lipsa de adevărată credință a unora, cari se fac unealtă străinilor, folosindu-se aceștia și de banul acestor nepricepuți. Dacă acești slabi în credință au vr'o îndoială religioasă, ei în loc să ceară sfat și explicație dela preoții bisericii, sau dela alți bărbați înțelepți ai bisericii, ascultă de cuvintele ademenitoare ale celor rătăciți, în parte mare străini, cari nu pot să aibă nici o dragoste neinteresată, nici o durere sufletească pentru poporul nostru; ba din contră, cu învățăturile lor greșite, caută să înstrăineze pe românii noștri nu numai de biserica lor strămoșească, ci și de naționalitatea și portul lor.

Acești oameni, cari ademenesc poporul nostru, se incumătă a explica cuvintele sfintei

scripturi și vorbesc afirmând, că explică și vorbesc sub însuflarea Duhului Sfânt, îi luminează. O afirmație pe care o putem numi și blasfemie. Da, în timpul creștinilor celor dintâi, se arăta puterea Duhului Sfânt, luminând și cu darul prorociei pe unii creștini. Dar aceștia erau drepti, creștini adevărați, tari în credință, cu purtare sfântă, învățați ai sfinților Apostoli, iar nu oameni simpli, adesea întinați cu felurite patimi, cari desprețuesc sfintele taine așezate de Domnul; cari necinstesc sfânta cruce, sfintele icoane, care ne înfățișează persoanele sfinte și pe mucenici, cari și-au jertfit viața pentru credința în Domnul... Cine explică legile țării, poruncile stăpânilor lumești? Oameni de carte, cunoscători de legi, cari au facut mulți ani de studiu, sau înșiși aceia, cari au avut parte la aducerea legilor; iar nu oameni simpli, fără școală și fără cunoștință de legi.

Tot așa stă lucrul și cu sfânta scriptură, cu învățăturile bisericii și normele bisericești, disciplina bisericească. Nu e chemat oricine să explice sfânta scriptură după propria lui chibzuială și pricepere. Se cere mai întâi credință adevărată, suflet nobil, cunoștința deplină a sfintei scripturi și a scrierilor sfinților părinți; cunoștința sfintei tradițiuni, și mai pe sus de toate cunoașterea învățaturii bisericii, pentru că bisericii îi este dat să păstreze, să predice, să învețe și explice sfânta scriptură și învățăturile religioase de credință și morală creștină, pe care ea le-a și păstrat până astăzi în curățenia lor.

Din Pastorală P. S. Sale episcopului *Roman* din Oradea-Mare reproducem următoarele:

Istoria neamului nostru românesc e plină de tainice puteri, ce l-au susținut și înălțat la mărirea de astăzi. Ochiul credincios vor cunoaște pe Hristos în acele tainice puteri, dătătoare de viață. Pentru a fi cu noi în toate zilele noastre s'a făcut Fiul lui Dumnezeu om, una cu noi. Minte cercetătoare înzădar întrebă cum s'a împreunat Dumnezeu cu omul într'o persoană. Gândirea omenească nu poate deslega aceasta întrebare atât de mult pusă. E o minune pe care numai credința o poate deslega...

Cei ce nu se încred în Dumnezeu, caută să străbată înșiși ceața ce acopere viitorul. In-

zădar. Hristos răspunde lămurit celui ce caută fericirea veșnică: Rămâi una cu mine și vei afla fericirea veșnică ce o cauți. Fii ai lui Dumnezeu putem fi numai prin Hristos. Rămâneți dar întru Hristos și veți afla fericirea. — Mă veți întreba că cum puteți rămânea întru Hristos? Prin faptele voastre bune. Nu luminele aprinse, nici lumina soarelui ori a lunii ne fac să vedem minunile lui Dumnezeu. În seara de Crăciun se aprind luminele în toate casele creștinești, însă numai prin ele nu veți vedea pe Hristos și minunile Lui. Aprindeți luminile sufletului vostru și veți vedea și voi ce a văzut păstorul, ceata îngerilor ce slujesc pe cei ce vor să vadă pe Domnul. Atunci va fi vouă de folos sfânta sărbătoare a Nașterii Domnului nostru Isus Hristos.

P. P. Sa episcopul *Nicolae* al eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, spune între alte frumoase cuvinte adresate credincioșilor din reînviata episcopie, următoarele:

Dumnezeu în nemărginita sa înțelepciune a trimis pe fiul său în lume. Născut în ieslea dobitoacelor, învălit în scutece sărace, în peștera Vifleemului unde o mamă cu suflet sfânt, dar femeie modestă și săracă, logodnica lemna-ului din Nazaret, dă haina de om fiului lui Dumnezeu. Și a făcut aceasta ca omul să înțeleagă că împărăția lui nu este din lumea aceasta, nu este mărire deșartă omenească, ci este o împărăție a sufletului, a fericirii celei veșnice.

Ca un fulger a străbătut lumina lui Isus în sufletul popoarelor. Cuvântul lui e ca roua care înviorează frunzișul însetat de fierbințeală, cuvântul lui Isus e ca ploaia care adapă holdele veștede de dogoreala secetei de vară, cuvântul lui Isus e ca sunetul clopotului de sărbătoare care vestește pace și iubire.

Isus însuși este Dumnezeul păcii și al iubirii, este Domnul împărăției veacului ce va să fie, a veacului care n'a fost până aci și nu este nici astăzi, a veacului iubirii care va să fie atunci când Isus se va putea sălășlui în sufletele tuturor oamenilor.

Isus nu coboară pe pământ cu fulgere și trăsnete, nu ascute sabia să taie, nu toarnă guri de tunuri cari să pustiască toată truda brațelor omenești, arma lui Isus e cuvântul păcii și al

iubirii. Și cuvântul acesta e mai puternic decât mii de oști, mii de săbii și mii de tunuri. Căci iubirea e scânteia dumnezeiască care „îndelung rabdă, se îndură, nu pizmuește nu gândește răul, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr, toate le rabdă, toate le suferă, toate le crede, dar nici odată ea nu cade“. Cu cuvântul iubirii străbate Isus cuprinsul Galileii, cu cuvântul iubirii suferă bătăi, schingiuri și cunună de spini și cuvântul iubirii îl pecetluiește cu moartea sa pe cruce. O astfel de sămânță a trebuit să încolțească pe toate meleagurile pământului și legea iubirii lui Isus a străbătut întreg cuprinsul pământului.

Din cuvântul iubirii pecetluit de Isus cu sângele său cel sfânt a răsărit apoi rodul credinței în adevărul propovăduit de El. Deschideți cartea vremilor trecute și aceasta vă va lumina asupra minunilor săvârșite de această credință în Isus Hristos. Apostolii au pecetluit-o cu moartea de martir, creștinii cei dintâi au pierit în gurile leilor, în ghiarele fiarelor sălbatice, în flacărele focului, în văpaia cuptoarelor, în săbiile ostașilor pentru credința în Isus Cristos. Cu puterea credinței au vindecat apostolii bolnavii, au deschis ochii orbilor, au călcat peste șerpi și au luat otravă și nimic nu i-a vătămat pe ei. Pentru că credința e mai tare ca stânca, mai vârtoasă ca oțelul și de vei avea credință numai cât un grăunte de muștar vei zice muntelui să se mute, și el se va muta. Iată iub. credincioși, tăria legii lui Isus. Iată rostul venirii lui Isus pe pământ. Mântuitorul a venit ca să ne arate calea care duce la mântuire prin lumina virtuților creștine, ale iubirii, credinței și nădejdei.

Și aceasta e povața cea mai frumoasă pe care ni-o îmbie praznicul zilei de astăzi. „Impărăția mea nu este din lumea aceasta“, zice Domnul.

Fiecare om are o țintă în viață, un scop după care aleargă neobosit în toate zilele vieții sale. Unul se sbuciumă să câștige averi și bogății multe, altul se frământă în truda neobosită să câștige bani albi pentru zile negre, alții caută scopul vieții în traiul tihnit și fără muncă, în plăceri și desfătări, în deșertăciunile trecătoare ale vieții de pe pământ. Isus ne arată însă că mântuirea sufletului din

legămintele vieții pământene este idealul și ținta la care trebuie să tindă fiecare muritor al pământului.

Dar idealul acesta cere trudă și răbdare, suferințe și jertfe.

Insuși Isus e pilda cea mai limpede graitoare a jertfei supreme pentru ideal.

Biruințele cele mari nu se pot câștiga decât cu jertfe mari, zice un învățat. Luați pildă din istoria neamului nostru. Idealul unirii noastre a tuturor a adus pe Mihai Viteazul jertfă pe câmpia Turzii, pentru același ideal s'a frânt pe roată Horia și Cloșca la Alba-Iulia, pentru același ideal au adus jertfa de sânge legiunile lui Iancu, iar acum de curând cei 800 000 frați ai noștri cari dorm în focul hotarelor noastre dela Nistru și până la Tisa.

Isus însuș a biruit puterea vrăjmașă a păcatului cu jertfa sângelui său. Nu te speria deci, bunule creștine, când pașii tăi se poticnesc de greutatea vieții, de necazuri, de primejdii și suferințe, căci prin acestea sufletul se oțelește și în focul necazurilor se vădește adevărata tărie de credință.

Cetind ziare.

Telegraful Român scrie: Clerul nostru, care își înțelege datoria și interesele superioare, este deplin dumerit asupra adevărului că biserica și slujitorii săi au și vor avea trebuință neapărată nu numai de unul, ci de mai multe organe de publicitate.

Alte biserici dispun de gazete zilnice și săptămânale, care în lupta religioasă, condusă cu plan și socoteală, revarsă neîntrerupt lumina învățăturilor evanghelice asupra credincioșilor.

Aspirațiile bisericii noastre, drepturile ei cu greutatea câștigate, d'asemenea nu se pot susține prin nimic mai cu efect, decât prin glasul *presei* bisericești. Fără presa aceasta, — lupta încetează în lipsă armii de căpetenie, a cuvântului scris zi de zi.

Câte atacuri se pornesc, în mijlocul dezastrului moral, împotriva bisericii, — și din câte părți!

Curentele sociale antibisericești, secte eretice, provocări nenumărate se ivesc neconținut. Ireliгиозitatea crește, moralitatea scade, — și va scădea din ce în ce dacă n'are cine și unde să răspundă bine și la timp scriselor și observațiilor așternute pe hârtie, care lovesc în preoți și în instituții sub felurite motive și pretexte.

Cel mai potrivit mijloc de apărare, în contra acestei stări de lucruri, rămâne *presa cotidiană în duh*

bisericesc. Pentru a răspunde acestei necesități, nici o jertfă n'ar trebui să fie prea mare.

Preoții noștri nu pot fi reduși la rolul de simpli privitori, când tagme mai puțin numeroase, dar cu solidă organizare se aruncă în luptă pentru aspirațiile lor, ideale sau mai puțin ideale.

Cu atât mai vartos se impune lupta pentru gândirile cuprinzătoare și mărețe ale învățăturilor lui Isus.

Avem astăzi, în biserica ortodoxă, scriitori reputați cari sânt gata, ca vechii apostoli, să dea hrană sufletească zilnică tuturor doritorilor de adevărată hrană sufletească, și tuturor acelor cari aş'eaptă mântuire dela lăcașurile sfinte și voesc să-și refacă educația în spiritul acelor învățături dumnezeiești.

Cu regret trebuie să constatăm că tocmai în timpurile mari de acum, prea multe din organele noastre de publicitate nu mai discută *idel*, ci caută în general să speculeze orice act al fratelui său adversar, în interesul politicii de partid. Se combate, aproape totdeauna, fără obiectivitate, fără prevedere, și cu o totală lipsă de respect atât pentru persoană, cât și pentru *instituțiile* noastre politice și bisericești. Nu se cruță în luptele dela partid la partid, nici autoritatea șefilor bisericii, nici a Coroanei.

Patima exagerărilor și falsificărilor a dat naștere degenerării în discuțiile politice și a împedecat, în vreme de patru ani, revenirea la stări normale.

Ne facem datorie de conștiință relevând unele fapte recente, prin care tocmai organele partidului național (Patria din Cluj, și Gazeta din Brașov) aduc învinuiri autorităților bisericii ardeleno ortodoxe și iau în apărare, fără să aprecieze greutatea cu adevărată, pe cei ce au dat dovezi de sentimente dușmănoase acestei biserici, și lovesc în aceia cari lucrează în interesele ei superioare.

Când opt preoți din Ardeal pleacă la America, unde sânt stăruitor chemați de frații noștri numeroși emigrați acolo, ziarele partidului național insinuă că acești preoți sânt trimiși de autoritățile bisericești ortodoxe din Sibiu în scop politic: să înceapă propăgandă în favoarea partidului liberal — în America.

Când clerul nostru se întrunește în congres, adunarea aceasta este caracterizată în numitele ziare ca o manifestație de „mangriști”.

Când se decorează o preoțime ortodoxă de dincoace de munți, se acuză iarăși „cei dela Sibiu” că degradează biserica prin politicianism...

Exemplele acestea, de îndrăzneată denaturare a faptelor, se pot spori

Ne luăm dar voie să întrebăm hotărât pe căpeteniile partidului național: Până când vor tolera asemenea insinuări și acuzări, lipsite de simțul obiectivității? Căci preoțimea noastră nu poate să vadă alt ceva în dosul acestei atitudini a presei partidului național, decât o mișcare subversivă îndreptată în contra bisericii ortodoxe. Voește oare acest partid sau con-

ducătorii săi, să se izoleze de dânsa? — Binevoiască a da lămuriri.

Pace, liniște ordine și muncă roditoare ne trebuie în locul puhoiului de necuviințe și invective și îndemnuri la anarhie. În situația de enervare a lumii de astăzi, este cel mai nepotrivit timp a continua cu terfelirea persoanelor și instituțiilor noastre. În frământările, interne și externe actuale, opera patriotică cere cu totul alt fel de moravuri. Marele public — cel puțin din Ardeal — vede defectele amintite, dar în indulgența sa nu le simte încă de ajuns, ca să reacționeze cu tărie... —

Gripa (Răceala cu fierbințeală)

Gripa este cea mai obișnuită și mai răspândită boală a omului. Ea bântuie mai ales în vremea umedă și friguroasă a toamnei, ernei și primăverii.

Nu e om să nu o capete odată și chiar de mai multe ori pe an. Gripa este lipicioasă. *Pricina* ei stă într-o vietate nevăzută cu ochii, ci numai cu ochianul (micro-copil), un soiu de viermuș, ce trăiesc cu miliarde în nasul și gâtul bolnavilor, de unde se răspândesc în aer și pretutindeni, prin strănut, scuipat, tușit... Ori cine vine în atingere cu un bolnav de gripă, o poate asfel lua. De multe ori se ia numai din aerul plin de aceste vietăți purtate de vânt și aburii umezi al toamnei. Așa s'a răspândit în anul 1890 vestita molimă de influență venită din Rusia și tot așa acum, după război, s'a împrăștiat în lume molima de gripă spaniolă.

Cum se arată boala: Gripa ușoară se arată cu durere de oase, dureri în tot trupul, fierbințeli mai ales către seară și un soi de osteneală, un rău, ce ține două și trei zile. Cel atins strănută în șir, nasul și ochii încep să-i curgă și guturaiul s'au troana nu-l conținește până ce nu coace. O astfel de gripă, de obicei, o ducem pe picioare. Boala se lasă pe piept, pătimașul începând să tușească până nu mai poate. Câte odată însă când omul este slăbit, răcit rău, ostenit, dar mai ales bătrân ori trăit prost, boala este foarte primejdioasă, lovește cu putere și se prinde la plămâni dând junghiu (congestii) sau la inimă și ucide bolnavul în câteva zile. De aceea gripa este grea pentru copii și bătrâni pe care îi doboară, cotropindu-le pieptul. Boala atunci se arată cu zăcere la pat, fierbințeli mari, aiurare și dureri de cap grozave. Limba și buzele bolnavului sunt arse ca la tifos, răsuflarea scurtă și deasă ca la junghiu, urina puțină și turbure. Bolnavul zace așa dus o săptămână și mai mult. Dacă dă Dumnezeu și boala trece, întremarea este foarte anevoioasă și lungă, bolnavul rămâne firav, slăbit, cu beteșuguri căci gripa răscolește racilele vechi din om, oftica, puroiul și mănecarea oaselor și altele.

Cunoașterea gripei este lesnicioasă. În timpul prielnic ei, mai ales iarna, orice durere de gât, de cap și trup cu fierbințeală, cu strănut și guturai (străfigat, trohnă) să ne îndrepte gândul către ea, mai cu osebire dacă în sat nu mai bântuie alte molime, ca langoare, tifos exantematic.

Ingrijirile la început sunt băbești și casnice. Știind că gripa poate fi foarte primejdioasă, necruțătoare chiar și poate ucide pe neașteptate, trebuie să punem numai decât bolnavul la pat, ori măcar să-l oprim câteva zile în casă, chiar dacă s'ar părea că este numai un început ușor. Cu boala nu e de glumit: oboseala, răceala, supărarea un drum lung pot fi prilejul unei nenorociri. Bolnavul ia o curățenie (sare amară, ceai de siminichie, ulei de ricin) și mănâncă lăpturi, zarzavaturi și lucruri ușoare, mai cu seamă dacă are fierbințeală. Sara i se dă aspirină și chinină, câte o jumătate de gram după care bea ceaiuri multe de tei, mușetel, soc, etc. Dacă are și durere de gât, face gargară cu ceaiuri reci de mușetel, sau cu apă sărată, ori apă fiartă cu puțin spirt alb curat. Pentru guturai și infundarea nasului, se fac băi fierbinți la picioare cu leșie de cenușă, ori cu muștar pisat, se pune muștar la ceafă (fie hârtie de muștar fie muștar făină) plămădită cu puțină apă rece și întinsă între două cârpe subțiri. Pe frunte și în moalele capului se poate pune o cârpă cu spirt alb peste care se trage o căciulă, sau o broboadă. Copilor mici însă, nu li se pune spirt la cap. Un abur fierbinte, făcut, fie cu apă clocotită într-o oală, fie cu un bolovan încins în foc pus într'un lighean și apoi stropit cu apă, ușurează mult.

Ajută de asemenea mult trasul (masajul) așa cum îl fac moașele noastre la țară pe tot trupul, dar mai ales pe mușchii spatelui, cu spirt curat, ori cu oțet și untdelemn sau cu spirt camforat. Pentru tuse sunt bune ventuzelile (paharele cu foc, sbancele) uscate, puse cât neîntârziat, fie cu lumânărica lipită pe bau, fie cu hârtiuțe aprinse, ori cine pricepe cu spirt din două în două seri. În alta seară se pune muștar pe piept. În lipsa muștar lui se întrebuițează hreanul din grădină. Se rade hrean pe răzătoare, se amestecă cu puțină făină și apă caldă până se face ca o plămădă și apoi se întinde între două cârpe subțiri și se pune pe piept și pe partea cu junghiuri. Înăuntru se iau praful de tuse, cerute la Primărie ori agentului sanitar. Bolnavul bea mereu ceaiuri de flori de nalbă tei, semințe de gutui, etc. — Dacă bolnavul nu are eșire atară, i se pun clisme de către cei pricepuți (moașă, agent sanitar).

În cazuri grele trebuie chemat numai decât și dela început doctorul. Când bolnavul, mai ales de este copil, are tuse cu fierbințeli mari, se bagă în cârpe înmuiate cu apă rece și stoarse, sau în cârpe înmuiate cu apă în care a stat muștar, sau în cârpe cu apă și spirt, ori rachiu slab, și se ține așa până

la o jumătate de ceas, cum o să arătăm la îngrijirea lunghiului. Acești bolnavi au nevoie de anume leacuri și injecții pe care numai medicul le poate face. Cei ce văd de bolnav vor avea însă grija să-l ție curat, să-l dea apă și alte băuturi răcoritoare la vreme (ciaiuri, limonăzi, apă tăiată cu puțin vin) să-l hrănească în silă cu lapte, lapte bătut, iaurt, să-l răcorească fruntea și inima cu cărpe muiate în apă rece, să ție potrivit în casă, fără să înăbușe pe bolnav cu căldura, să-l ajute și să-l privegheze de aproape, rămânând ca doctorul să dea celelalte îngrijiri.

Când boala începe să treacă, bolnavul trebuie bine hrănit cu supe de zarzavaturi, smântână, apoi cărnuri, cartofi și altele. La bătrâni, puțin vin ori rachiu, chiar în timpul boalei nu strică, la copii, asemenea băuturi sunt însă oprite cu desăvârșire fără povața doctorului.

Paza omului sănătos, este foarte anevoioasă, de oarece am văzut că gripa se răspândește prin aer, odată cu viermușii nevăzuți, împrăștiți de bolnavi.

Cum boala se ia prin nas și gât, e bine să ni le păstrăm curate, clătind gura des și făcând gargară, măcar cu apa sărată. Mănile trebuiesc spălate ori de câte ori ne așezăm la masă. Pentru tras pe nas sunt anume alifii ce se iau dela orice spițerie (vasilina mentolată sau vasilină gomenolată). Cea mai bună pază este însă aceasta, că îndată ce ne simțim picniți și nu ne sunt boii acasă, să ne așezăm la puțină odihnă, lăsând să treacă primejdia, mai ales că boala aceasta e anapoda: cine a zăcut odată nu numai că nu e ferit a doua oară, dar capătă un fel de slăbiciune, de înclinare pentru ea, iar zăcerea din ce în ce mai grea.

Dr. V. Voiculescu.

INFORMAȚIUNI.

Cercuri culturale. Ministerul instrucțiunii a înființat cercuri culturale în toată țara, în urma propunerii consiliului de inspectori ai învățământului primar. În acest scop s'a hotărât, ca membri corpului didactic primar urban și rural și al grădiniilor de copii să se întrunească în fiecare lună în cerc cultural. Fiecare cerc cultural va cuprinde un număr de 6—8 școli primare și grădini de copii.

Lojele francmason. Ministerul de interne a permis redeschiderea lojelor francmason din țară. În Ardeal sânt 20 de loje, în vechiul Regat 3. Ministerul a dat autorizație de a se putea înființa și altele. Regretabil.

Catedrală ortodoxă în Cluj. P. S. Episcopul *Nicolae* al Clujului încă dela suirea sa în scaun și-a pus de scop ridicarea unei catedrale popoase în Cluj. Spre acest scop a adunat 4 milioane Lei, dar suma aceasta e totuși prea mică în raport cu scumpetea de azi. Acum consistoriul din Cluj va interveni la Rege pentru

sprijin și totodată se va cere să se ia în bugetul statului o sumă pentru clădirea pietrei fundamentale în 2/15 Mai 1923 în prezența familiei regale. Dorim succes deplin!

Ungurii împotriva noastră. Un ziarist din New-York, întors acasă din călătoria sa la Budapesta, publică într'un mare ziar american un articol despre ura înverșunată ce ni-o poartă vecini de peste Tisa. Deși cunoaștem din experiență sentimentele ce ni le-au arătat totdeauna foștii stăpânitori, e bine totuși să nu dăm uitării și să nu nesocotim ceea ce ni se pregătește acum cu atâta zor la Budapesta. Ungaria, ne spune ziaristul american, nu arată decât ură și nu vorbește decât răsbunare. Se predică ură și răsbunare de pe amvon, în piață, și de pe acoperișul caselor. Predica urei te înconjoară de pretutindeni și te înăbușește. Ea umple aerul atelierelor, al birturilor, cafenelelor și compartimentelor de tren: chelnerul ți-o trâmbețează în urechi, tarafurile țigănești o scot din viorile lor, birjarul ți-o mână acasă sau în camera hotelului... Toți s'au schimbat în propagandiști ai răsbunării. Opinia publică din Ungaria se ocupă de o singură chestie aprobată de toți: „Să cucerim ceea ce ni s'a luat!“ Unguri cred că orice om bine educat — afară de români — trebuie să recunoască nedreptatea ce li s'a făcut prin tratatul de pace, și să simtă ceva din ura lor pentru români. După psihologia ungurească, numai România trebuie să bea amarul pe care făuritorii tratatului l-au turnat pe gâtul Ungariei, — ca și când România singură ar fi dictat condițiile păcii. Ceea ce clocotește în inimile ungurești, mărind dorul răsbunării, este și mânia cumplită, provocată de ocuparea capitalei lor, Budapesta, prin trupele române. Ungaria de astăzi se pregătește cu zel pentru luptă și nu se teme de a da piept cu România într'un război. Un ofițer ungar, — zice acelaș ziarist, — mi-a spus că armata română numeric este mai mare decât cea ungurească, dar că vitejia soldatului român este mult inferioară vitejiei soldatului ungar... (Laudă de aceasta am mai auzit).

Membri de drept. Pe lângă membrii proveniți prin alegere, senatul se compune și din membri de drept. Vechea constituție a României admitea ca membri de drept ai senatului pe principele de coroană, pe mitropolitii și episcopii țării. Comisiunea constituțională a făcut propunerea să se lărgească numărul senatorilor de drept. Și adevărat: Vor avea reprezentanți de drept în senat confesiunile recunoscute de stat cu peste 200.000 de credincioși; vor mai fi senatori de drept: foștii prim miniștri cu vechime de 8 ani; foștii președinți ai înaltei curți de casație, ai senatului, ai camerei, cu anumită vechime; generalii foști comandanți de armată; președintele Academiei Române; reprezentantul universităților; reprezentanți ai camerelor de comerț, ai agriculturilor al muncitorilor, ai vieții locale comunale și județene. Ca membri de drept s'ar putea introduce un număr de scriitori, ziaristi și artiști. Senatul,

astfel alcătuit, din membri cari nu fac politică de partid, va putea să fie element de mare folos în progresul statului. În cele mai multe state senatul este considerat ca așezământ învechit, și e poreclit „muzeu de antichități”. Reformat însă, ar deveni un organism de mare valoare al puterii legislative.

Dr. Iuliu Maniu, președintele partidului național și-a serbat — după cum aflăm în ziare — zilele acestei aniversări a 50-a nașterii sale.

Îi urăm și noi zile îndelungate cu sănătate deplină!

† **Demetriu Moldovan** protopop ortodox în Sighișoara a reposat în 31 Decembrie n. în etate de 75 ani. Defunctul a fost un vrednic conducător al poporului și preoțimii din tract. Dumnezeu să-l așeze în corturile dreptilor!

Oameni ciudați. După apunerea monarhiei austro-ungare, maghiarii și-au înființat în Seghedin o universitate, intitulată *Universitatea regală din Cluj*. Universitatea aceasta, care de fapt funcționează în Seghedin, eliberează diplome ca și când ar funcționa în Cluj. Pe d'asupra guvernul maghiar a luat dispoziții de a anula diplomele eliberate de universitățile române. — Ministerul instrucției din București a hotărât în urma acestor fapte, să fie anulate diplomele ungurești, eliberate de universități maghiare, dela 15/28 August 1916 încoace.

Exregele Constantin al Greciei a reposat la Palermo în etate de 53 ani.

Aviz. Cu onoare aduc la cunoștință onoratului public, și autorităților bisericesti, că în Arad str. Cogalniceanu nr. 17. (Mikes-Kelemen) am deschis un *birou tehnic de arhitectură; construiesc ori ce planuri de case, școli și biserici* împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colaudări de tot felul de lucrări de zidiri, și întreprind tot felul de lucrări tehnice cladiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

3—10

Monede (aur, argint, metal) și bancnote de hârtie, vechi și străine, cumpără cu preț convenabil, un amator. Adresa la administrația ziarului „Biserica și Școala” Arad, Str. Eminescu 35.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut

Calendarul diecezan din Arad pe anul 1923. Conține: Cronologia, Sărbători și alte zile schimbăcioase, Posturile, Deslegări de post, Parastase oficioase, Sărbători naționale, Zile de repaus

la judecătoria, Regentul anului, Anotimpurile, Partea calendaristică, Întunecimile anului 1923, Taxele de poștă, telegraf și telefon, Consemnarea târgurilor din Crișana, Bănat, Ardeal și vechiul Regat, Timpul cât poartă animalele, Timpul vânatului și o parte literară instructivă, împodobită cu foarte multe clișee.

Prețul unui exemplar fără șematism 5 Lei, cu șematism 7 Lei. Revanzătorii beneficiază rabat. Se poate comanda contra bani gata la librăria diecezană din Arad.

CONCURSE.

Nr. 220/1922.

În baza ordinului consistorial Nr. 3552/1922 prin aceasta public concurs din oficiu pentru îndeplinirea parohiei vacante **Găvoșdia**, termenul de a recurge este de 30 zile.

Venitele parohiei sunt:

1. O sesiune parohială (32 jugh) parte arător, parte finaț.
2. Stolele legale.
3. Birul legal (o măsură de cucuruz sfărmat de de număr de casă).
4. Intregirea dela stat.

Casă parohială nu este.

Parohia este de cl. a II-a.

Celace să va alege va catechiza elevii școlii confesionale și va suporta toate sarcinile publice după venitul parohial.

Recursele instruite cu documentele de cvalificațiune personală și despre eventualul serviciu — ale recurenților din altă dieceză și cu învoirea Dlul Episcop diecezan de a putea recurge — se să trimită la oficiul ppopesc din Radna. Prezentarea în parohie se va face conform dispozițiilor regulamentare în vigoare.

Radna, la 12/25 Dec 1922.

Procopie Givulescu, protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Calacea** (protopopiatul Vinga) se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială în estensiune de 31 jugh. 1128 st. □ parte arător, parte fânațe.
2. Birul legal.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației preoțești dela stat.
- 5) Casă parohială.

Dările publice după venitele din parohie cad în sarcina preotului.

Preotul va fi obligat a provide catechizația la școalele din loc.

Recurenții din altă dieceză au să prezinte permisiune dela Prea S. Sa DI Episcop diecezan spre a putea compete la această parohie.

Parohia e de cl. I, în senzul actului Ven. Consistor diecezan Nr. 181/1922 se admit în mod excepțional și recurenți de cl. II., dacă nu s-ar prezenta nici unul de cl. primă.

Recurenții sunt poftiți, ca cererile provăzute cu adnexele necesare, adresate comitetului parohial din Calacea, să le înainteze în termenul concursual oficiului protop. ort. român din Vinga, având a se prezenta în cutare Duminică ori serbătoare în sf. biserică ort. română din Calacea spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și cântare conform §-lui 33. din regulamentul pentru parohii.

Din ședința comitetului paroh. ort. român din Calacea ținută la 24 Iunie (7 Iulie) 1921.

Gheorghe Bușu m. p.
președinte.

Pavel Trailescu m. p.
notar.

Inconșelegere cu: *D. P. Țiucra*, protopop.

—□—

2—3

Pe baza rezoluțiunii Ven. Cons. de sub No. 3429/922 prin aceasta se escrie concurs repetit cu termen de 30 zile în org. diec. „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din **Utvin** protopopiatul **Timișoara**. Beneficiul este stabilit în următoarele:

1. Una sesiune pământ în sesiunea ei de azi și extravilanul aparținător. 2. Beneficiul intravilanului cu casa parohială. 3. Birul parohial legal și stolele legale. 4. Eventuala întregire dela stat pe care comuna bis. nu o garantează. Alesul preot va suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va împlini toate funcțiunile și va catehiza la toate școalele din localitate fără a putea pretinde altă remunerațiune. Parohia fiind de cl. I. dela recurenți să cere cvalificațiunea prescrisă în concluzul sin. ep, No. 84/910. Intru-cât nu s'ar prezenta nici un recurent de cl. I. în mod excepțional se adm t și recurenți cu cvalificațiune de cl. II. Reflectanții din altă dieceză trebuie să arate că au binecuvântarea Prea Sf. Sale DI Episcop diecezan *Ioan I. Papp* pentru a putea recurge. Recursele ajustate regulamentar și cu atestat de serviciu sunt a se înainta în termenul concursual of. protopop. ort. rom. din Timișoara și cu stricta observare a §. 33. din Rgmtul p. parohii vor avea să se prezinte în sfta biserică din Utvin spre a-și arăta dexteritatea omiletică și rituală. Dată în ședința com. par. din Utvin ținută la 4 Decembrie 1921.

Nicolae Giulan,
președ. com. par.

Ioan Caza,
not. com. par.

In conșelegere cu *Dr. P. Țiucra*, protopop.

—□—

2—3

În temeiul rezoluțiunii Ven. Cons. din Arad No. 3810/1922 prin aceasta se scrie concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. I. din **Comlăuș** (jud. Arad) devenită vacantă prin abdicarea parohului: **Zenobie Brădean**, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Una sesiune pământ extravilan în extenziunea ei de azi, împreună cu dr. ptul de pășune.
2. Patru cânepiște aparținătoare sesiunii.
3. Intravilanul parohial folosit de fostul preot.
4. Retribuțiunea de bir și stole în suma de 840 Lei pe an.
5. Alte venite occidentale și întregirea dotațiunii din vistieria statului.

Alesul preot va suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va îndeplini toate funcțiunile va predica totdeauna la rândul său și va catehiza la școalele unde va fi designat din partea autorității competente, fără alta remunerație. Și până îi va sta în putință comunei bisericesti de a pune la dispoziția alegândului locuință în natură i se asigură un relut de cortel de 600 Lei anual. Parohia fiind de clasa I. dela recureți se recere cvalificațiunea prescrisă în concluzul Sinodului Eparhial de sub No. 84/1810 Recursele ajustate regulamentar și cu atestat de serviciu prestat, eventual consimțământul Arhiepiscopului diecezan dacă ar fi din altă dieceză, se vor înainta în termenul concursual Oficiului protopopesc ort. rom. din Șria, adresate comitetului parohial din Comlăuș și cu stricta observare a § 33. din regulamentul pentru parohii, concurenții vor avea a se prezenta în sfânta biserică din Comlăuș pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și omiletică.

Dat în ședința extraordinară a comitetului parohial ort. rom. din Comlăuș la 11/24 Decembrie 1922.

Ioan Stana m. p. paroh
președ. com. par.

Ștefan Musca m. p.
dir. școlar, not. com. par.

In conșelegere cu *Mihail Lucuța*, m. p. protopop.

2 3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa III-a din **Bonești**, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Dotație: 1. Casa parohială.

2. Sesie din 24 jugh. parte arător, parte fânaț.

3. Stole legale.

4. Intregire de salar dela Stat.

Preotul va catehiza fără alta dotație la școala conf. când fi. Va plăti dările publice după sesie și casa parohială.

Reflectanții să-și înainteze documentele oficiului protopresbiteral din Buteni ținând cont de dispozițiile regulamentului, iar cei din altă dieceză au să dovedească consimțământul Consistorului și respective a Episcopului diecezan de a putea reflecta la aceasta parohie.

Comitetul parohial.

In conșelegere cu: *F. Roxin* protopop.

1—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: Censura presei.